

NVAO • NEDERLAND

PROCEDURE SAMENVOEGING OPLEIDINGEN

JULI 2026

NVAO • NEDERLAND

PROCEDURE SAMENVOEGING OPLEIDINGEN

JULII 2026

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Stappen in de samenvoeging opleidingen	5
2	Vorbereiding	6
2.1	Aanvraag bij de NVAO	6
2.2	Informatiedossier voor de NVAO	6
2.3	Advies van twee onafhankelijke vak- en werkvelddeskundigen (desgevraagd)	7
2.4	Tarieven	7
3	Panelsamenstelling (indien van toepassing)	8
4	De beoordeling	9
4.1	Beoordelingsproces NVAO	9
4.2	Besluit	9
5	Registratie	11
6	Bezwaar en beroep	12

1 Inleiding

Dit document beschrijft op welke wijze instellingen een aanvraag kunnen doen voor de beoordeling van een opleiding¹ die ontstaat door het samenvoegen van twee of drie² bestaande opleidingen binnen één instelling. De samenvoeging kan verlopen zonder het volgen van een procedure Toets Nieuwe Opleiding, indien de beoogde leerresultaten van de samen te voegen opleidingen terug te vinden zijn in de opleiding, de samen te voegen opleidingen integraal onderdeel zijn van de opleiding en de opleiding nauwelijks of niet afwijkt van de inhoud van de samen te voegen opleidingen.

Naast deze procedure Samenvoeging Opleidingen staat de procedure Uitgebreide Samenvoeging Opleidingen. Die is bedoeld voor samenvoeging van meerdere bestaande opleidingen en/of biedt ruimte voor vernieuwing.

Een samenvoeging kan dus op verschillende manieren³ verlopen. Het is voor alle betrokkenen van belang dat zij goed inzicht krijgen in wat hiervoor nodig is en hoe de NVAO en indien van toepassing de CDHO hierin te werk gaan:

- meerdere bestaande opleidingen vormen samen een nieuwe opleiding. De instelling dient bij de CDHO een aanvraag Toets Macrodoelmatigheid in. De instelling dient bij de NVAO een aanvraag Toets Nieuwe Opleiding in.
- meerdere bestaande opleidingen gaan in één keer (met een harde of zachte knip⁴) over naar één opleiding. De instelling dient bij de NVAO een aanvraag in voor:
 1. Samenvoeging Opleidingen of
 2. Uitgebreide Samenvoeging Opleidingen. Bij de uitgebreide samenvoeging evalueert de CDHO de effecten op de macrodoelmatigheid van het opleidingsaanbod.
- meerdere bestaande opleidingen gaan op in een bestaande opleiding, al dan niet als specialisatie. Dat gebeurt gefaseerd in de tijd. De opleidingen blijven het reguliere accreditatieproces volgen. Er vindt geen Toets Macrodoelmatigheid of evaluatie plaats door de CDHO.

Alle samen te voegen opleidingen moeten positief zijn geaccrediteerd, zonder voorwaarden. Als één van de beoogde samen te voegen opleidingen een voorwaarde heeft, moet eerst aan de voorwaarde worden voldaan voordat deze opleiding samengevoegd kan worden. Uitgesloten van samenvoeging zijn opleidingen waarvan de NVAO heeft besloten dat geen accreditatie kan worden verleend en opleidingen in afbouw.

De indeling in een RIO-onderdeel geldt voor de gehele opleiding. De opleiding kan in principe slechts één toevoeging aan de graad krijgen. De opleiding kan alleen uit reeds geregistreerde varianten en vestigingsplaatsen bestaan.

¹ Daar waar 'opleiding' staat in dit document wordt de samengevoegde opleiding bedoeld die is ontstaan uit het samenvoegen van twee of drie reeds bestaande opleidingen.

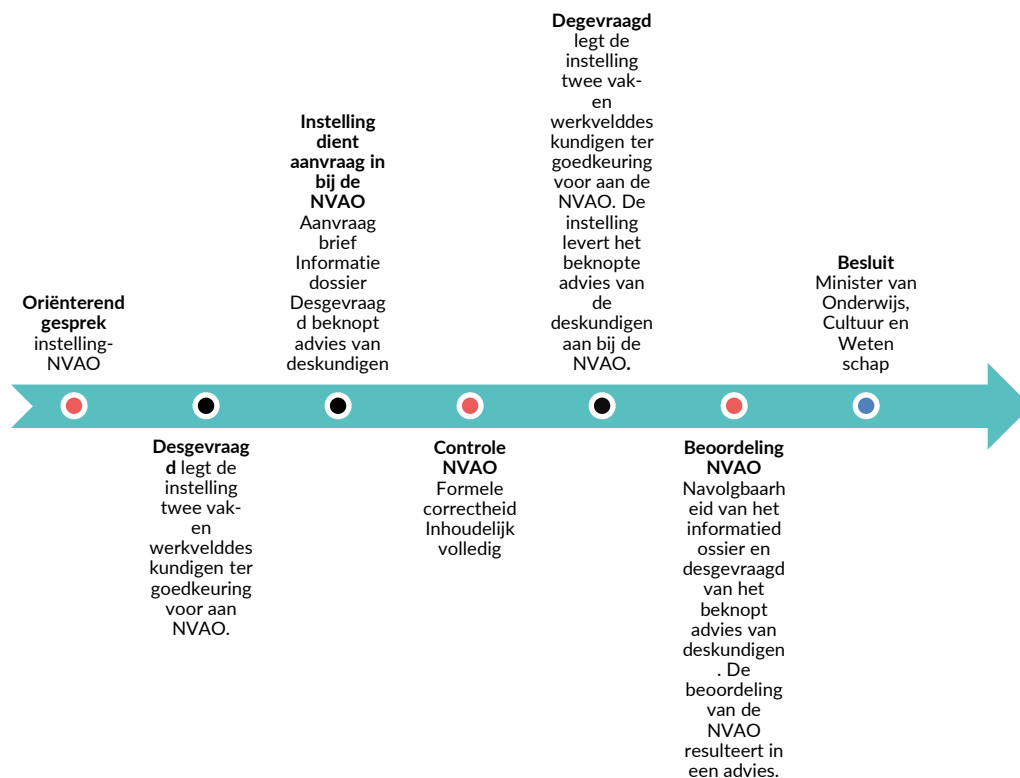
² Het aantal van twee of drie opleidingen is indicatief en volgens de NVAO realistisch voor een samenvoeging waarbij nauwelijks tot geen ruimte is voor vernieuwing. Ongeacht het aantal samen te voegen opleidingen, is de grote inhoudelijke overlap het belangrijkste uitgangspunt.

³ Bekijk de website van de NVAO voor de procedure aanvraag Toets Nieuwe Opleiding en de procedure Uitgebreide Samenvoeging Opleidingen.

⁴ Zie hiervoor hoofdstuk 5 Registratie.

1.1 Stappen in de samenvoeging opleidingen

De procedure Samenvoeging Opleidingen volgt de volgende stappen in de tijd:

De doorlooptijd voor een procedure Samenvoeging Opleidingen bedraagt acht weken.

De doorlooptijd voor de goedkeuring van **desgevraagd** in te zetten deskundigen is vier weken.

2 Voorbereiding

Instellingen die bestaande opleidingen willen samenvoegen tot één opleiding, dienen hiervoor een aanvraag in bij de NVAO.

Onderdeel van de aanvraag is een oriënterend gesprek met de NVAO. In dat gesprek geeft de instelling inzicht in de plannen en een aantal praktische zaken zoals de beoogde RIO-indeling, de vestigingsplaats(en), de beoogde variant(en) en studieduur van de opleiding en de RIO-indeling, vestigingsplaats(en), variant(en) en studieduur van de samen te voegen opleidingen. In het oriënterend gesprek kan de NVAO geen definitieve uitspraak doen over welke procedure van toepassing is.

Na het oriënterend gesprek met de NVAO legt de instelling een onderbouwing van de effecten van de samenvoeging en de naam van de opleiding (het informatiedossier) voor aan de NVAO.

2.1 Aanvraag bij de NVAO

Een aanvraag voor het samenvoegen van twee of drie bestaande opleidingen bij de NVAO bestaat uit:

- een door het bevoegd gezag van de instelling ondertekende aanvraagbrief en;
- een informatiedossier met eventuele bijlagen.
- **Desgevraagd** een beknopt advies van twee onafhankelijke door de NVAO goed te keuren vak- en werkvelddeskundigen.

In de aanvraagbrief verklaart de instelling dat geen sprake is van een nieuwe opleiding. Ook bevat de aanvraagbrief de volgende informatie over de opleiding:

- de in Nederland te hanteren naam van de opleiding die wordt aangevraagd;
- de oriëntatie (wo of hbo) en het beoogde niveau van de opleiding (associate degree, bachelor- of masteropleiding);
- de studieduur;
- bestaande varianten, afstudeerrichtingen of specialisaties;
- het eventueel werken met leeruitkomsten en de variant(en) waar dit van toepassing is;
- de beoogde graad en de toevoeging aan de graad die aan de opleiding wordt verbonden (in dit stadium wordt in principe slechts één graadtoevoeging aan de opleiding toegekend);
- eventuele (wettelijke) beroepsvereisten die aan de opleiding (of specialisaties daarbinnen) en het diploma verbonden zijn;
- de instelling doet een voorstel ten aanzien van de indeling van de opleiding in een passende visitatiegroep met bijbehorende inleverdatum.

2.2 Informatiedossier voor de NVAO

In het informatiedossier onderbouwt de instelling het programmatische effect van de samenvoeging en dat hiermee geen sprake is van een nieuwe opleiding. De onderbouwing toont aan dat:

- De beoogde leerresultaten van de samen te voegen opleidingen terug te vinden zijn in die van de opleiding;
- De samen te voegen opleidingen integraal onderdeel zijn van de opleiding, zowel in de gemeenschappelijke basis als in de specifieke componenten;
- De opleiding nauwelijks tot niet afwijkt van de inhoud van de samen te voegen opleidingen.

Het informatiedossier onderbouwt daarnaast:

- het doel van de samenvoeging;
- de naam van de opleiding.

2.3 Advies van twee onafhankelijke vak- en werkvelddeskundigen (desgevraagd)

De NVAO kan tijdens het oriënterend gesprek of na ontvangst van de aanvraag de instelling verzoeken om een beknopt advies van twee onafhankelijke door de NVAO goed te keuren vak- en werkvelddeskundigen.

Twee door de NVAO goed te keuren vak- en werkvelddeskundigen doen in opdracht van de instelling in een beknopt advies een uitspraak over het programmatische effect van de samenvoeging en concluderen of hiermee al dan niet sprake is van vernieuwing of van een nieuwe opleiding. Daarnaast doen zij een uitspraak over de naam van de opleiding en concluderen of de naam past bij de inhoud.

2.4 Tarieven

Het tarief bedraagt €1.818 voor een procedure Samenvoeging Opleidingen gecombineerd met een reguliere visitatie en €4.496 voor een tussentijdse procedure Samenvoeging Opleidingen.

De instelling draagt daarnaast de kosten die gepaard gaan met de **desgevraagde** inzet van deskundigen.

3 Panelsamenstelling (indien van toepassing)

De instelling legt **desgevraagd** een panelsamenstelling bestaande uit twee onafhankelijke vak- en werkvelddeskundigen ter goedkeuring voor aan de NVAO⁵. De instelling selecteert deze twee personen. Een vertegenwoordiging uit de eerdere visitatiepanels van de samen te voegen opleidingen ligt voor de hand.

In ieder geval beantwoorden de deskundigen aan de eisen voor vakdeskundigheid en werkvelddeskundigheid zoals beschreven in het Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland van de NVAO, hoofdstuk 1.

De deskundigen en de instelling ondertekenen een onafhankelijkheidsverklaring.

⁵ Een aanvraag panelsamenstelling verloopt conform reguliere panelsamenstellingen via de website van de NVAO Panelsamenstelling | NVAO.

4 De beoordeling

4.1 Beoordelingsproces NVAO

Voorafgaand aan de aanvraag heeft een oriënterend gesprek met de NVAO plaatsgevonden. Bij ontvangst van de aanvraag wijst de NVAO een medewerker aan als behandelaar die beoordeelt:

- of de aanvraag formeel correct en volledig is;
- of de onderbouwing van de aanvraag en desgevraagd het beknopt advies van twee vak- en werkvelddeskundigen navolgbaar is.

Geeft het informatiedossier naar het oordeel van de NVAO onvoldoende houvast, dan kan de NVAO om aanvullende informatie vragen.

In beginsel beoordeelt de NVAO het informatiedossier eigenstandig op basis van *desk research* wanneer:

- de overlap van de beoogde leerresultaten en
- de overlap van de curricula van de samen te voegen opleidingen met het curriculum van de opleiding

éénduidig navolgbaar zijn na te gaan in het informatiedossier.

Zodra sprake is van een inhoudelijke wijziging of een andere naamgeving van onderdelen in de curricula zal de NVAO de instelling verzoeken om een advies aan te leveren van twee onafhankelijke door de NVAO goed te keuren vak- en werkvelddeskundigen:

- Zijn de deskundigen in hun beknopte advies van mening dat er geen indicaties zijn dat door de samenvoeging een nieuwe opleiding wordt ingesteld, dan neemt de NVAO het standpunt in dat de Toets Nieuwe Opleiding achterwege kan blijven.
- Zijn de deskundigen in hun beknopte advies van mening dat de samenvoeging leidt tot vernieuwing, dan verzoekt de NVAO de instelling alsnog om een procedure Uitgebreide Samenvoeging Opleidingen uit te voeren.
- Zijn de deskundigen in hun beknopte advies van mening dat de samenvoeging leidt tot dusdanig veel vernieuwing dat feitelijk een nieuwe opleiding is ontstaan, dan verzoekt de NVAO de instelling alsnog om een Toets Nieuwe Opleiding uit te voeren. In dat geval moet bij de CDHO een Toets Macrodoelmatigheid worden aangevraagd als de instelling voornemens is de opleiding bekostigd aan te bieden.

4.2 Besluit

Het oordeel van de NVAO, desgevraagd mede op basis van een advies van deskundigen, resulteert in een advies.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap neemt een besluit⁶ over het advies van de NVAO.

De datum voor het aanleveren van het eerstvolgende visitatierapport van de opleiding is die van de visitatiegroep waarin de opleiding valt. Wanneer er geen bestaande visitatiegroep is met een passende inleverdatum – gedefinieerd als een datum die minimaal vier jaar en maximaal zes jaar na het besluit over de opleiding ligt – kan de opleiding éénmalig als uniek worden aangemerkt. In dit geval bestaat de visitatiegroep tijdelijk uit één opleiding en wordt de inleverdatum in overleg vastgesteld. Bij de daaropvolgende accreditatieronde geldt echter opnieuw de verplichting om aansluiting te zoeken bij een bestaande visitatiegroep, ook indien dit leidt tot een eenmalig ongunstige accreditatietermijn.

⁶ Artikel 6.2 lid 1 sub b van de WHW en de Regeling macrodoelmatigheid 2023, artikelen 10, 11 en 12 stellen dat een instellingsbestuur het voornemen tot het samenvoegen van bestaande opleidingen ter instemming aan de minister van OCW voorlegt.

Het samenvoegen van opleidingen tot één opleiding leidt niet tot een toets na drie jaar zoals bij een Toets Nieuwe Opleiding zonder ITK wettelijk verplicht is.

5 Registratie

Op het moment van registratie van de opleiding in Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO) vervalt de actieve registratie van de samen te voegen opleidingen.

De samen te voegen opleidingen kunnen in één klap ophouden te bestaan. Studenten hebben volgens de OER het recht hun curriculum af te maken maar de naam die op het diploma komt te staan, de graad en de titulatuur is die van de geregistreerde opleiding en niet die van de opleiding waarin zij zich oorspronkelijk hebben ingeschreven.

Een instelling kan ook kiezen voor het afbouwen van de samen te voegen opleidingen met een heldere einddatum zodat studenten niet alleen het curriculum kunnen afmaken maar ook de oorspronkelijke naam van de opleiding op hun diploma krijgen en de graad en titulatuur. Op het moment van registratie van de opleiding worden de samen te voegen opleidingen automatisch in afbouw gezet.

DUO administratief

Is er één naam van de samen te voegen opleidingen die blijft voortbestaan, dan wordt de opleiding onder die naam en het bijbehorende ISAT-nummer geregistreerd. Krijgt de opleiding een nieuwe naam dan volgt een nieuwe registratie met een nieuw ISAT-nummer.

6 Bezwaar en beroep

Een instelling kan – als zij belanghebbende is – bezwaar maken tegen een besluit van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op grond van de Algemene wet bestuursrecht. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

